

Lees eerst deze indicatieve hulpvragen vóór het invullen van het 3.1 CW-toets formulier

	3.1 CW-informatie in het voorstel	Verbetersuggesties o.b.v. wetenschappelijke kennis
1. Vindbaarheid van 3.1 CW-informatie	Is de 3.1 CW-informatie helder verwoord in het voorstel?¹	N.v.t.
2. Maatschappelijke opgave (bedoeling): welke maatschappelijke opgave wordt nagestreefd met het voorstel?	- Wat is de maatschappelijke opgave en bedoeling van het voorstel? - Waarop is deze maatschappelijke opgave volgens het voorstel gebaseerd?	Wat is de maatschappelijke opgave naar laatste wetenschappelijke inzichten?
3. Ingezette beleidsinstrumenten: welke beleidsinstrumenten worden ingezet om de maatschappelijke opgave aan te pakken?	- Is de onderliggende beleidstheorie (causale logica) beschreven en wat is deze? Hoe worden de instrumenten geacht bij te dragen aan het bereiken van het doel? - Welke afwegingen zijn gemaakt ten aanzien van alternatieven? - Wordt de uitvoerbaarheid adequaat toegelicht? - Zijn er relevante ervaringen met deze aanpak/instrumenten (trackrecord) die in de stukken genoemd zijn?	- Wat is de onderliggende beleidstheorie, of hoe kan de beleidstheorie worden verrijkt op basis van wetenschappelijke inzichten? - Is er wetenschappelijk of aan de praktijk ontleend bewijs dat de (combinatie van) instrumenten werkt? - Welke alternatieven kunnen worden meegewogen? - Zijn er inzichten uit wetenschappelijke bronnen met betrekking tot uitvoerbaarheid?
4. Doeltreffendheid: op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten?	- Worden de maatschappelijke effecten duidelijk toegelicht? - Zijn de (tussen)doelen SMART geformuleerd? (output en outcome) - Zijn de doelen gekoppeld aan dimensies van brede welvaart? - Zijn er belangrijke externe factoren beschreven die van invloed kunnen zijn op de realisatie van de maatschappelijke opgave? - Welke afwegingen zijn gemaakt ten aanzien van neveneffecten (positief of negatief)?	- Welke aanvullingen zijn wenselijk ten aanzien van te stellen (tussen-)doelen? - Zijn de doelen te koppelen aan dimensies van brede welvaart? - Welke andere externe factoren kunnen nog benoemd worden die van invloed zijn op de maatschappelijke opgave en gestelde doelen? - Welke neveneffecten zijn mogelijk relevant?
5. Doelmatigheid: waarom is het voorgestelde instrumentarium een doelmatige manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?	- Zijn de (maatschappelijke) baten en kosten duidelijk? - Wordt onderbouwd dat maximale baten worden bereikt tegen zo min mogelijk kosten?	- Wat zijn de relevante (maatschappelijke) baten en kosten bij dit voorstel? - Worden maximale baten bereikt tegen zo min mogelijk kosten? - Zijn er doelmatiger alternatieven voorhanden?
6. Financiële gevolgen voor het Rijk: welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor de Rijksbegroting?	- Zijn de ombuigingen en intensiveringen duidelijk? - Zijn de uitvoeringskosten duidelijk? - Zijn de financiële risico's en onzekerheden duidelijk?	Welke aanvullingen en suggesties zijn mogelijk bij de beschreven financiële gevolgen voor het Rijk?
7. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren en derden: welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor maatschappelijke sectoren en derden (publiek/privaat)?	- Zijn de uitvoeringskosten duidelijk? - Zijn de financiële risico's en onzekerheden duidelijk?	Welke aanvullingen en suggesties zijn mogelijk bij de beschreven financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren en derden?
8. Evaluatieparagraaf: leren, bijsturen, verantwoorden: hoe wordt het voorstel gemonitord (doelmatigheid, doeltreffendheid) en ingezet voor leren, bijsturen en verantwoorden?	- Welk arrangement wordt gekozen voor (ex ante, ex durante en ex post) evaluatie? - Welke methode, data, nulmeting, momenten zijn voorzien? - Worden maatschappelijke sectoren en derden (werkveld) betrokken (indien van toepassing)? Zo ja, in welke fase van de evaluatie? - Wie gaat de evaluatie uitvoeren? - Hoe wordt omgegaan met onzekerheden, leren en bijsturen (naast verantwoorden) op (neven)effecten en maatschappelijke opgave?	- Welke verbeteringen kunnen worden aangebracht in de voorgestelde monitoring en evaluatie? - Zijn er voorbeelden beschikbaar van evaluaties uit bijvoorbeeld het buitenland over een soortgelijk beleidsinstrumentarium? - Hoe kan 'leren' ('good practices') worden georganiseerd?

¹ We doelen hierbij op de informatie waar de vragen 2 t/m 8 over gaan: doelen, doeltreffendheid, doelmatigheid, beleidsinstrumenten die worden ingezet, financiële gevolgen voor het Rijk en voor maatschappelijke sectoren.

Oordeel op basis van externe toetsing door: [namen en affiliatie] en rapporteurs [naam a en b]

Contactpersoon bij Dienst Analyse en Onderzoek (Kenniscoördinator): [naam en contactgegevens]

[Titel wets-of beleidsvoorstel en kenmerk bijbehorende kamerbrief]

Legenda (in te vullen sub 'Oordeel'): voldoende verdient aandacht verbeterpunt

Indicatieve hulpantwoorden voor het invullen van de 3.1 CW-toets (VUL DIT FORMAT IN)

Onderdeel	Oordeel	3.1 CW-informatie in het voorstel ² (steekwoorden)	Verbetersuggesties o.b.v. wetenschappelijke kennis ³ (steekwoorden)
1 Vindbaarheid van 3.1 CW-informatie		- o Verwerkt in paragraaf met titel 3.1 CW (of vergelijkbaar). Zie blz... - o Vindbaar door te zoeken met termen als '3.1 CW', 'doelmatig', 'doeltreffend', 'efficiënt', 'effectief', 'comptabiliteit'. Zie blz... - o Informatie is wel/niet compleet	N.v.t.
2. Maatschappelijke opgave (bedoeling)		NB: onderbouw antwoorden met steekwoorden - o Maatschappelijke opgave expliciet beschreven en helder, namelijk... Zie blz... - o Maatschappelijke opgave expliciet beschreven, niet helder, namelijk ... Zie blz... - o Maatschappelijke opgave niet gevonden, niet herkenbaar of (schijnbaar) niet aanwezig.	NB: gebruik steekwoorden en verwijst naar wetenschappelijke bronnen - o De opgave is wel/niet realistisch, want... - o De maatschappelijke opgave zou beter anders kunnen luiden, namelijk...
3. Ingezette beleidsinstrumenten ⁴		NB: onderbouw antwoorden met steekwoorden - o Inzet van één instrument, namelijk... Zie blz... - o Inzet van diverse beleidsinstrumenten², namelijk... Zie blz... - o Instrumentarium onbekend - o De keuze voor dit instrumentarium is wel/niet verantwoord. Zie blz... - o Verantwoording is niet vindbaar of slechts beperkt uitgewerkt	NB: gebruik steekwoorden en verwijst naar wetenschappelijke bronnen - o Beschrijf de relevante beleidstheorie en evidentie - o Deze keuze is wel/niet verstandig, want... - o Dit is wel/niet een logische mix (ook gezien de interactie van beleidsinstrumenten), want... - o De verantwoording is wel/niet plausibel, want... - o Relevante alternatieve instrumenten zijn...
4 Doeltreffendheid		NB: onderbouw antwoorden met steekwoorden - o SMART doelen wel/niet aanwezig. Namelijk...Zie blz... - o Bijdrage van elk instrument aan het doel wel/niet genoemd. Zie blz... - o Het voorstel gaat wel/niet in op de eventuele invloed van externe factoren die een positieve of negatieve invloed kunnen hebben op het bereiken	NB: gebruik steekwoorden en verwijst naar wetenschappelijke bronnen - o De volgende SMART doelen liggen voor de hand, gegeven de maatschappelijke opgave:... - o De volgende koppeling aan brede welvaartsdoelen ligt voor de hand:... - o De volgende indicatoren voor brede welvaart liggen voor de hand:... - o De volgende meer specifieke indicatoren liggen voor de hand bij dit wetsvoorstel:

² In hoeverre staan de antwoorden op de (toets)vragen in het voorstel?³ Zijn de gemaakte keuzen logisch en zijn het de beste keuzen, gegeven de stand van de wetenschap?⁴ Beleidsinstrumenten: hierbij kan gedacht worden aan financieel-economische instrumenten (belastingen, leges, retributies, subsidies etc.), communicatie- en informatie-instrumenten (onderzoek, evaluatie, lobby, database, website) en juridische instrumenten (vergunning, verbod, certificaat, convenant, proces-verbaal etc.). Zie ook: <https://www.kcwj.nl/kennisbank/integraal-afwegingskader-beleid-en-regelgeving/6-wat-het-beste-instrument/61/categorie%C3%ABn>

		- o van de beoogde doelen. Zie blz... - o Doelen wel/niet gekoppeld aan brede welvaartsdoelen⁵(zie blz...) - o Indicatoren voor de brede welvaart wel/niet benoemd⁶. Namelijk...Zie blz... - o Overige meer specifieke indicatoren gelinkt aan het wetsvoorstel wel/niet benoemd	[verwijzing naar wetenschappelijke studie / bron ander land] - o De volgende externe factoren dienen nog in overweging te worden genomen [verwijzing naar wetenschappelijke studie / bron ander land] - o De volgende neveneffecten zijn relevant:..
5 Doelmatigheid		NB: onderbouw antwoorden met steekwoorden - o Doelmatigheid expliciet maar algemeen beschreven. Zie blz... - o Doelmatigheid expliciet per beleidsinstrument beschreven. Zie blz... - o Doelmatigheid genoemd, maar niet beschreven. Zie blz... - o Doelmatigheid niet beschreven	NB: gebruik steekwoorden en verwijs naar wetenschappelijke bronnen - o De onderbouwing van de doelmatigheid houdt wel/niet stand, want... - o De volgende (maatschappelijke) baten en kosten kunnen worden meegenomen: - o Er zijn wel/niet doelmatiger alternatieven, namelijk...[verwijzing naar wetenschappelijke publicatie of bijvoorbeeld voorbeeld uit een ander land]
6 Financiële gevolgen voor het Rijk		NB: onderbouw antwoorden met steekwoorden en kernbedragen - o Financiële gevolgen wel/niet expliciet beschreven. €... Zie blz... - o Financiële gevolgen wel/niet helder beschreven. €... Zie blz... - o Financiële gevolgen wel/niet gekwantificeerd. €... Zie blz... - o Uitvoeringskosten wel/niet gekwantificeerd. €... Zie blz... - o Risico's en onzekerheden wel/niet benoemd. Namelijk... Zie blz...	NB: gebruik steekwoorden en verwijs naar wetenschappelijke bronnen - o Deze inschatting c.q. kwantificering (financiële gevolgen en uitvoeringskosten) is wel/niet realistisch, want... - o Risico's en onzekerheden worden onderschat/overschat/over het hoofd gezien:...
7 Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren en derden		NB: onderbouw antwoorden met steekwoorden en kernbedragen - o Financiële gevolgen wel/niet expliciet beschreven. €... Zie blz... - o Financiële gevolgen wel/niet helder beschreven. €... Zie blz... - o Financiële gevolgen wel/niet gekwantificeerd. €... Zie blz... - o Uitvoeringskosten wel/niet gekwantificeerd, €... Zie blz... - o Risico's en onzekerheden wel/niet benoemd. Namelijk...Zie blz...	NB: gebruik steekwoorden en verwijs naar wetenschappelijke bronnen - o Deze inschatting c.q. kwantificering (financiële gevolgen en uitvoeringskosten) is wel/niet realistisch, want... - o Risico's en onzekerheden worden onderschat/overschat/over het hoofd gezien:...
8 Evaluatieparagraaf: leren, bijsturen, verantwoorden		NB: onderbouw antwoorden met steekwoorden - o Er is geen evaluatieparagraaf - o Er is een evaluatieparagraaf met minimale informatie, namelijk... Zie blz.. - o Er is een uitgewerkte evaluatieparagraaf (incl. indicatoren en onderbouwde methodiek), namelijk... Zie blz...	NB: gebruik steekwoorden en verwijs naar wetenschappelijke bronnen - o Om de evaluatieaanpak optimaal te laten bijdragen aan lerend evalueren en effectiviteit en doelmatigheid van beleid zouden de volgende aanpassingen welkom zijn: ... - o De volgende evaluaties in soortgelijke situaties zijn toegepast in het verleden of in het buitenland...

⁵ Deze doelen omvatten beoogde brede-welvaartsuitkomsten van beleid met als dimensies (bijvoorbeeld) veiligheid, gezondheid, subjectief welzijn, milieu, en materiële welvaart (zie ook tabel 1 aan het eind van dit document).

⁶ Indicatoren zijn variabelen die de brede-welvaartsdimensies meetbaar maken. De dimensie veiligheid kan bijvoorbeeld gemeten worden met de indicatoren 'incidentie van gewelddadige en seksuele misdrijven per 100.000 inwoners per jaar' en 'incidentie aantal moorden per 100.000 inwoners, per jaar'.

Toelichting Brede Welvaart:

Onderstaande tabel biedt een startpunt voor het bepalen van doelen, dimensies en indicatoren op het gebied van Brede Welvaart. De tabel werkt getrapt: allereerst kan bekeken worden welke van de 11 dimensies van Brede Welvaart aansluiten bij het betreffende wets- of beleidsvoorstel, vervolgens kan binnen de dimensies gekeken worden naar relevante variabelen (indicatoren) en de derde stap betreft de verdere precisering van indicatoren (niet in de tabel) op basis van eigen kennis en inzicht op het vakgebied. Deze tabel fungeert als hulpmiddel net als ook bijvoorbeeld de Monitor Brede Welvaart van het CBS en de Sustainable Development Goals als hulpmiddel kunnen dienen. Onderstaande tabel heeft ook op bijna alle dimensies raakvlakken met de gegevens van het CBS. Voor een link naar de Monitor Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals zie hier [de rapportage van 2020](#).

Tabel 1: Dimensies en variabelen in de Brede Welvaartsindicator

Dimensie	Variabele	Bron
Subjectief welzijn	% van de bevolking dat aangeeft gelukkig te zijn	CBS
	% van de bevolking dat aangeeft tevreden met het leven te zijn	CBS
Gezondheid	Levensverwachting bij geboorte	CBS
Onderwijs	% van de bevolking met opleidingsniveau > mbo 1	CBS
	PISA score	OECD
Milieu	Hoeveelheid fijnstof (PM10)	RIVM, CBS
	Living Planet Index (biodiversiteit)	WNF, CLO
Veiligheid	Incidentie geweldadige en seksuele misdrijven (per 100.000)	CBS
	Incidentie aantal moorden (per 100.000)	CBS
Materiële welvaart	Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen	CBS
Banen	Werkloosheid	CBS
	% van de werkende beroepsbevolking met een flexibele arbeidsrelatie	CBS
Sociale connecties en vertrouwen	Frequentie sociale contacten vrienden en familie (minstens 1x per maand)	CBS
Maatschappij	Voice and Accountability	Wereldbank
	Political Stability and Absence of Violence	Wereldbank
	Government Effectiveness	Wereldbank
	Regulatory Quality	Wereldbank
	Rule of Law	Wereldbank
	Control of Corruption	Wereldbank
Balans werk en privé	Gemiddeld aantal uren werk van de beroepsbevolking	CBS
Wonen	% dat aangeeft tevreden met de woning te zijn	Woon